

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/23672

GK. 10

Sayı : 56020453/2013-610.01-595/428/779

Konu : Yazılı soru önergesi

24/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 03/06/2013 tarihli ve 43452547-120.07-126548 sayılı yazı,
b) 13/06/2013 tarihli ve 2885/5534 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23672 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-595/427/778
Konu : Yazılı soru önergesi

24 /06 /2014

Sayın Nursel AYDOĞAN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23672 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı bulunmamaktadır. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun" ile 20/03/2006 tarihli "Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük" hükümleri uyarınca ceza infaz kurumlarında, suçlu olduğuna karar verilen "hükümlüler" ile yargılamaları devam eden "tutuklular" barındırılmaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde “işkenceye karşı sıfır tolerans” politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

T Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmi veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1) Kocaeli 1 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, kapalı ve açık görüş sürelerinin, Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkındaki Yönetmeliğin 10. maddesinde yer alan, "Ziyaret günleri ve saatleri ile bir hükümlü ve tutuklunun görüşebileceği ziyaretçi sayısı, kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak, kurumca belirlenir. Görüş süresi, yarım saatten az, bir saatten fazla olacak şekilde belirlenemez." hükmü doğrultusunda belirlendiği; görüş sürelerinin İdare ve Gözlem Kurulunca, Kurumun

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

mevcudu ve oda sayıları göz önünde bulundurularak her koğuş için 1 saat olarak belirlendiği; bu sürenin 15 dakikalık kısmının hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerin aranma, göz okuma ve ziyaret yerlerine götürülüp getirilmesi, geri kalan 45 dakikanın ise ziyaret için kullanıldığı; bu uygulamanın mevzuat hükümlerine uygun olarak gerçekleştirildiği; ziyaret süreleriyle ilgili iddiaların gerçeği yansıtmadığı;

2) 09/05/2013 tarihinde meydana geldiği iddia edilen olayla ilgili alınan ifadeler, tanık beyanları ve incelenen kamera kayıtlarına göre, görevli personelin, ziyarete gelen tutuklu ve hükümlü yakınlarını Kuruma girişleri esnasında mevzuat hükümlerine uygun şekilde aramadan geçirerek ziyaretçi görüş yerinde aldıkları; olay öncesinde ve sonrasında ziyaretçilere karşı taciz veya rencide edici bir davranışta bulunmadıklarının yapılan araştırma ve incelemede tespit edildiği;

3) Soru önergesinde bahsi geçen olayda, hiçbir tutuklu ve hükümlüye karşı, görevli personel tarafından fiziki saldırıda bulunulmadığı; ambulans çağırılarak soru önergesinde adı geçen hükümlü ile üç tutuklunun, muayene ettirmek üzere İzmit Seka Devlet Hastanesine gönderildiği; yapılan muayeneleri sonucunda vücutlarında herhangi bir darp veya cebir izine rastlanılmadığının belirlendiği; olay esnasında tutuklu ve hükümlüler tarafından saldırıya maruz kalan görevli personele ise Kandıra Devlet Hastanesinde yapılan muayeneleri sonucunda yaralandıklarına dair adli raporlar verildiği;

4) Olayla ilgili olarak idarî soruşturma başlatıldığı; Kurum Disiplin Amirliğince yapılan soruşturma neticesinde, görevli personel hakkında "disiplin cezası verilmesine yer olmadığı" kararı verildiği; olayla ilgili Kandıra Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan adli soruşturmanın devam ettiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan